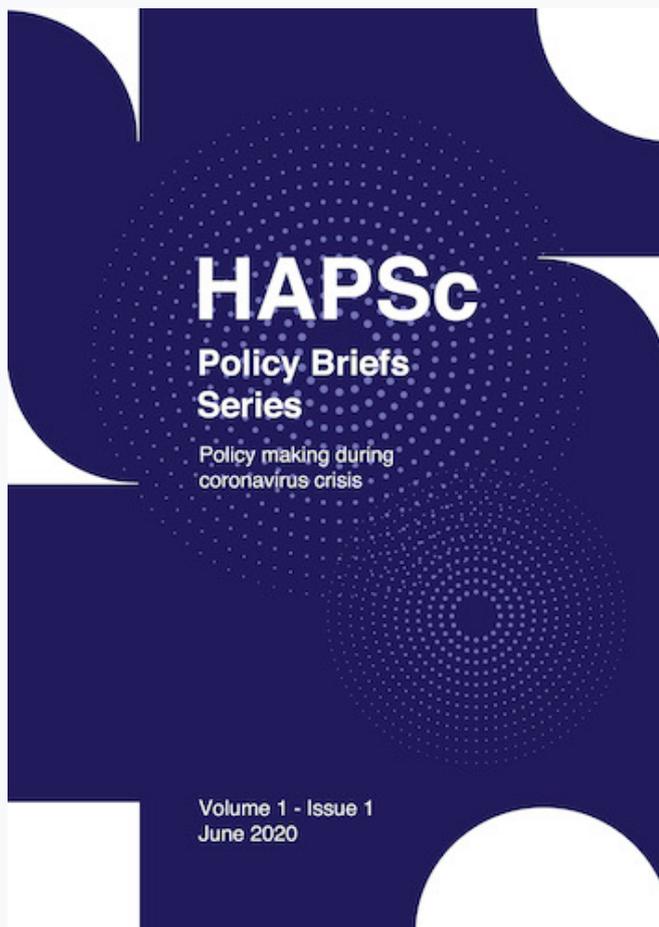

HAPSc Policy Briefs Series

Vol 1, No 1 (2020)

HAPSc Policy Briefs Series

Public Administration and Local Government in coronavirus crisis

Ioannis Mouroutsos

doi: [10.12681/hapscpbs.24955](https://doi.org/10.12681/hapscpbs.24955)

Copyright © 2020, Ioannis Mouroutsos

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

To cite this article:

Mouroutsos, I. (2020). Public Administration and Local Government in coronavirus crisis. *HAPSc Policy Briefs Series*, 1(1), 107–113. <https://doi.org/10.12681/hapscpbs.24955>

Public Administration and Local Government in coronavirus crisis¹

Ioannis Mouroutsos²

Abstract

This policy brief presents the necessary measures taken by the government in cooperation with other state bodies to deal with the health crisis in the field of public and local administration. The policy brief highlights some of the major changes that have been attempted for the digital state and the integration of new technologies into our daily lives as well as their usefulness in a range of activities utilized across the spectrum of public administration, from the narrow public sector to the first and second degree administration.

Δημόσια Διοίκηση και Τοπική Αυτοδιοίκηση κατά την κρίση του κορωνοϊού

Ιωάννης Μουρούτσος³

Περίληψη

Σε αυτό το σύντομο άρθρο παρουσιάζονται τα αναγκαία μέτρα που χρειάστηκε να πάρει η Κυβέρνηση σε συνεργασία με άλλους φορείς του κρατικού μηχανισμού για να αντιμετωπίσει την υγειονομική κρίση στον τομέα της Δημόσιας διοίκησης και Τοπικής αυτοδιοίκησης. Μέσα στο άρθρο επισημαίνονται ορισμένες από τις μεγάλες αλλαγές που επιχειρήθηκαν για το ψηφιακό κράτος και την ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών στην καθημερινότητα μας όπως επίσης και την χρησιμότητά τους σε ένα εύρος δραστηριοτήτων που αξιοποιούνται σε όλο το φάσμα της δημόσιας διοίκησης, από το στενό δημόσιο τομέα μέχρι την αυτοδιοίκηση πρώτου και δεύτερου βαθμού.

Εισαγωγή

Σκοπός του παρόντος policy brief είναι η παρουσίαση ορισμένων σημαντικών αλλαγών στη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης μέσα από την χρήση νέων τεχνολογιών πληροφόρησης και επικοινωνίας. Αφορμή στάθηκε η εμφάνιση μιας άνευ προηγουμένου υγειονομικής κρίσης με την ονομασία covid-19. Ήταν λοιπόν, επιτακτική ανάγκη μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα να

¹ To cite this paper in APA style: Mouroutsos, I. (2020). Public Administration and Local Government in coronavirus crisis. *HAPSc Policy Briefs Series*, 1(1): 107 – 113. DOI: 10.12681/hapscpbs.24955

² Ioannis Mouroutsos is a PhD Candidate at the Department of Political Science of the University of Crete. His specialization is on Local Government and his thesis analyze the transformation of the “I. Kapodistrias” programme of Local Administration by the “Kallikratis” reform in Greece.

³ Ο Ιωάννης Μουρούτσος είναι Υποψήφιος Διδάκτωρ του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Κρήτης. Ασχολείται με τον τομέα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και αντικείμενο της Διδακτορικής του μελέτης είναι η αλλαγή του προγράμματος «Ι. Καποδίστριας» στην μεταρρύθμιση του «Καλλικράτης».

δημιουργηθούν νέα δεδομένα στήριξης όλου του κρατικού μηχανισμού για να μπορέσει να συνεχίσει την εύρυθμη λειτουργία του, αλλά και να μπορούν οι πολίτες να εξυπηρετούνται με ασφάλεια.

Συγκεκριμένες αλλαγές ευρείας κλίμακας έλαβαν χώρα μέσα από την υλοποίηση διαδικασιών για τη δημιουργία ψηφιακού κράτους και την ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών στην καθημερινότητα των Ελλήνων πολιτών, όπως επίσης και την χρησιμότητά τους σε ένα εύρος δραστηριοτήτων που αξιοποιούνται σε όλο το φάσμα της δημόσιας διοίκησης, από το στενό δημόσιο τομέα μέχρι την τοπική αυτοδιοίκηση. Η πρωτοφανής υγειονομική κρίση που προκάλεσε η παγκόσμια πανδημία, ανέδειξε με κατηγορηματικό τρόπο τη σημασία που έχει σήμερα η διαδικτυακή προσβασιμότητα και η ψηφιακή εγγραμματοσύνη για τη συμμετοχή των πολιτών στην εργασία, στην εκπαίδευση, στην επικοινωνία, στις υπηρεσίες και στην πληροφόρηση. Τέλος, στο παρόν άρθρο γίνεται αναφορά για το πώς επηρέασε την καθημερινότητα των πολιτών η πανδημία του covid-19, όπως επίσης τις ενέργειες και δράσεις που εφάρμοσε και υλοποίησε η δημόσια διοίκηση.

Το τελευταίο διάστημα βιώσαμε μια πρωτόγνωρη παγκόσμια υγειονομική κρίση με τεράστιες συνέπειες σε οικονομικό, κοινωνικό, πολιτικό επίπεδο αλλά και απώλειες χιλιάδων ανθρώπινων ζωών που παρόμοια της δεν έχει υπάρξει εδώ και περίπου έναν αιώνα. Όπως όλες οι χώρες του πλανήτη μας έτσι και η δική μας προσπάθησε άμεσα λόγω των έκτακτων συνθηκών της υγειονομικής κρίσης να λάβει αυστηρά μέτρα αντιμετώπισης διαχείρισης του κινδύνου της πανδημίας, με πρωταρχικό σκοπό και στόχο την ασφάλεια των πολιτών (Gao & Yu, 2020). Μέσα στα αχαρτογράφητα νερά που βρισκόταν ο κρατικός μηχανισμός και η διοίκηση της χώρας μας λόγω του «αόρατου εχθρού» με την ονομασία covid-19 (Laliotis, 2020), έγιναν από νωρίς προσπάθειες να αντιμετωπιστούν δύσκολες καταστάσεις χωρίς να έχουμε παραδείγματα διαχείρισης ανάλογου κινδύνου στο παρελθόν. Όλος ο κρατικός μηχανισμός, κατάφερε σε σύντομο χρονικό διάστημα να λειτουργήσει άμεσα και αποτελεσματικά. Τόσο η πολιτική ηγεσία, η οποία θεσμοθέτησε το Νομοθετικό πλαίσιο της τηλεργασίας και της εκ περιτροπής εργασίας όσο και οι κρατικοί υπάλληλοι που εφάρμοσαν και υλοποίησαν τα εν λόγω μέτρα. Ενδεικτικά σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ του μήνα Απριλίου 2020, ποσοστό άνω του 70% του προσωπικού της, εργάστηκε με τηλεργασία (ΕΛΣΤΑΤ, 2020). Στην κατεύθυνση αυτή κινείται και η νέα Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου της 22/08/2020 (ΦΕΚ 161/Α'/22.08.2020) στην οποία ορίζεται, ότι οι εργαζόμενοι, εφόσον ανήκουν στις λεγόμενες ευπαθείς ομάδες, θα μπορούν ακόμη και με ένα τηλεφώνημα, γραπτό μήνυμα στο κινητό ή email να ενημερώνουν τον εργοδότη τους ότι θα εργαστούν εξ αποστάσεως, όπως συνέβη και την περίοδο Μαρτίου και Απριλίου 2020 από την πλειοψηφία των υπηρεσιών του Δημοσίου. Οι υπάλληλοι του δημοσίου που ανήκουν σε ομάδες υψηλού κινδύνου θα μπορούν να εργάζονται με

τηλεργασία ή back office (χωρίς να έρχονται σε επαφή με το κοινό) έως την 31η Αυγούστου (Λαμπαδίτη, 2020).

Η υγειονομική κρίση οδήγησε στην λήψη μέτρων που έδειξαν ότι η χώρα μας μπορεί να πειθαρχεί, να λειτουργεί με ενότητα και να διαθέτει μία πραγματική ευρωπαϊκή κουλτούρα. Μέσα από την υγειονομική κρίση δόθηκε η ευκαιρία να δούμε γύρω μας να γεννιούνται σύγχρονοι και ανώνυμοι ήρωες που με κίνδυνο την ίδια τους τη ζωή προσπάθησαν να μας προστατέψουν παίρνοντας μέτρα πρόληψης για όλες τις κοινωνικές ομάδες του πληθυσμού μας με σκοπό να σώσουν χιλιάδες συμπολίτες μας.

Η χώρα μας προσπάθησε να μετατρέψει την κρίση αυτή σε ευκαιρία. Μία ευκαιρία που όλοι οι Έλληνες περιμένουν εδώ και χρόνια να δουν να υλοποιείται αλλάζοντας την καθημερινότητά τους. Είναι γεγονός ότι πάντοτε για τη λήψη πολιτικών αποφάσεων συμβάλλουν σημαντικά και τα στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης. Σήμερα η Ελλάδα διαθέτει προσωπικό στις Δημόσιες Υπηρεσίες υψηλού επιπέδου που βοηθούν καθημερινά προς την κατεύθυνση αυτή. Με λίγα λόγια, η Δημόσια Διοίκηση βρίσκει τον σωστό βηματισμό που της αξίζει.

Λόγω της πρωτοφανούς υγειονομικής κρίσης και της κρισιμότητας της κατάστασης, απαιτήθηκε εντατική προετοιμασία και συνεργασία όλων των υπηρεσιών του δημοσίου. Η επεξεργασία μιας ρύθμισης, η εξέταση των συνεπειών που αυτή επιφέρει στο συνολικό σύστημα, η κανονιστική διατύπωση και κυρίως η εφαρμογή ενός πλέγματος πολιτικών (Weible et al. 2020), δεν μπορούσε να πραγματοποιηθεί μόνο με την εντολή της εκάστοτε πολιτικής ηγεσίας.

Παρόλα αυτά η Κυβέρνηση γνωρίζοντας τις παθογένειες της Δημόσιας διοίκησης και του τεράστιου προβλήματος της γραφειοκρατίας σε σύντομο χρονικό διάστημα, υλοποίησε την ενοποίηση των υφιστάμενων πληροφοριακών συστημάτων όπου 501 υπηρεσίες του δημοσίου ενοποιήθηκαν με επιτυχία στο gov.gr και κάθε μέρα προστίθενται νέες. Ήδη έχουν φθάσει τις 520. Έτσι περάσαμε άμεσα κάτω από ένα καθεστώς ανάγκης, στη νέα ψηφιακή εποχή όπου οι ψηφιακές πρωτοβουλίες που πάρθηκαν ήταν ένα χρήσιμο όπλο κατά της πανδημίας, όμως ταυτόχρονα αποτελούν εργαλεία που θα βελτιώσουν τη ζωή όλων μας την επόμενη ημέρα.

Τα ταχεία βήματα ψηφιακού μετασχηματισμού που άρχισαν στα μέσα Μαρτίου 2020, λόγω Covid-19, δεν έχουν ακόμη αποτυπωθεί ούτε στις δομές, ούτε στις στατιστικές. Αυτές, αντιθέτως, δείχνουν το μέγεθος των προκλήσεων ψηφιακού μετασχηματισμού, ο οποίος προϋποθέτει ανθρώπινο δυναμικό με ψηφιακές γνώσεις και δεξιότητες. Οι ψηφιακές γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες, είναι πλέον, στις αρχές του 21ου αιώνα, προϋπόθεση ατομικής και συλλογικής ευημερίας. Είναι ίδιας σημασίας με τις βασικές ικανότητες: να διαβάζεις και να γράφεις, να υπολογίζεις, να επικοινωνείς

και να συνεργάζεσαι, να λύνεις προβλήματα. Ουσιαστικά τις διατρέχουν και τις βελτιώνουν (Ιωάννου, 2020).

Συγκεκριμένα επιταχύνθηκε η ψηφιοποίηση του δημοσίου με τη προσθήκη τριών υπηρεσιών που αφορούν μεγάλο όγκο συναλλαγών (εξουσιοδότηση, υπεύθυνη δήλωση, άυλη και εξ αποστάσεως συνταγογράφηση). Παράλληλα η Κυβέρνηση με την εποπτεία και σχεδιασμό από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης προχώρησε το σχέδιο της νέας εποχής ψηφιακής διακυβέρνησης στη δημόσια διοίκηση της χώρας μας μέσα από συγκεκριμένα μέτρα που θα διευκόλυναν την καθημερινότητα των πολιτών, πολλώ δε μάλλον εν μέσω κρίσης της πανδημίας όπου όλοι οι κάτοικοι έμεναν κλεισμένοι μέσα στα σπίτια τους και οι συναλλαγές με φυσική παρουσία με το δημόσιο έχριζε τεράστιας δυσκολίας και ειδικά σε άτομα που ανήκαν στις ευπαθείς ομάδες.

Η Κυβέρνηση θεσμοθέτησε νέες μεθόδους και μέτρα λειτουργίας για την εξυπηρέτηση των πολιτών. Τα εν λόγω μέτρα στόχευαν σε μια νέα γενιά δημόσιας διοίκησης που πριν χρόνια φάνταζαν αδιανόητα. Συγκεκριμένα ο κρατικός μηχανισμός πέτυχε μια αποτελεσματική παρέμβαση ως αποτέλεσμα της ευρύτερης κινητοποίησης μέσα από πλατφόρμες ψηφιακών υπηρεσιών, νομοθετικές και ρυθμιστικές πρωτοβουλίες, οδηγίες για τη διευκόλυνση και την ασφάλεια των πολιτών κατά την ψηφιακή διεκπεραίωση των υποθέσεών τους, αποδεικνύοντας με αυτό τον τρόπο τη δέσμη έγκαιρων μέτρων που έλαβε το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, τη δύσκολη περίοδο του κορονοϊού, με σκοπό την εξ αποστάσεως λειτουργία του Δημοσίου, την απομακρυσμένη εξυπηρέτηση των πολιτών, την τηλεργασία (ΦΕΚ 55/ Α'/11.03.2020) και την τηλεεκπαίδευση.

Μέσα σε όλα τα μέτρα που πήρε η Κυβέρνηση κατά την περίοδο της υγειονομικής κρίσης ήταν η λειτουργία του gov.gr, η άυλη συνταγογράφηση, έτσι ώστε οι πολίτες πλέον έχουν -εφόσον το επιθυμούν- τη δυνατότητα να λαμβάνουν τις ιατρικές τους συνταγές στο κινητό τους, χωρίς να χρειάζεται να τις προσκομίζουν τυπωμένες στον φαρμακοποιό. Η πλατφόρμα τηλεδιασκέψεων e:Presence όπου δίνεται η δυνατότητα σε όλους τους φορείς του ευρύτερου Δημοσίου να οργανώσουν και να πραγματοποιήσουν διαδικτυακές τηλεδιασκέψεις. Το μητρώο ασθενών COVID-19, όπου δημιουργείται ένα και μοναδικό σημείο αναφοράς για τα κρούσματα του ιού, με τα απαραίτητα δεδομένα για την αντιμετώπιση και καταπολέμηση της πανδημίας να βρίσκονται στη διάθεση των εμπλεκόμενων φορέων. Επίσης προχώρησε η λειτουργία της ηλεκτρονικής υπογραφής σε όλα τα μέλη της κυβέρνησης και την Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Επίσης ψηφιοποιήθηκε η φορολογική ενημερότητα για τις πληρωμές από το Δημόσιο, όπου οι πολίτες και οι επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες και προϊόντα, σταδιακά απαλλάσσονται από την υποχρέωση να προσκομίζουν οι ίδιοι φορολογική ενημερότητα για να μπορέσουν να πληρωθούν, καθώς η διαδικασία θα γίνεται αυτόματα.

Σημαντικό ρόλο στην πρόληψη και αντιμετώπιση της πανδημίας έπαιξε και η Τοπική Αυτοδιοίκηση πρώτου και δεύτερου βαθμού όπου σε συνεργασία με όλες τις Υπηρεσίες των Υπουργείων, ειδικών επιστημόνων σε θέματα πανδημίας, της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας (ΦΕΚ 64/Α'/14.03.2020), της Ένωσης Περιφερειών (ΕΝΠΕ) και της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος (ΚΕΔΕ), κατάφερε μέσα από δράσεις και μέτρα που έλαβε έγκαιρα να συμβάλει στην αντιμετώπιση της πανδημίας και να προφυλάξει τους πολίτες.

Οι Δήμοι σε όλη την Ελλάδα, προώθησαν το μέτρο της τηλεργασίας δίνοντας τη δυνατότητα άδειας ειδικού σκοπού (ΦΕΚ 55/ Α'/11.03.2020) και την εκ περιτροπής εργασία. Δόθηκε στην Τοπική Αυτοδιοίκηση έκτακτη οικονομική ενίσχυση 15 εκατ. ευρώ για την προμήθεια μέτρων ατομικής προστασίας. Οι Δήμαρχοι και οι Περιφερειάρχες είχαν τη δυνατότητα για απευθείας αναθέσεις σε προμήθειες υλικού που αφορούσαν την αντιμετώπιση του κορονοϊού. Επίσης, στηρίχθηκαν οι επιχειρήσεις, κυρίως από το χώρο της εστίασης και της φιλοξενίας, που έκλεισαν με κυβερνητική εντολή, αναστέλλοντας την καταβολή μιας σειράς ανταποδοτικών τελών, αλλά και μειώνοντας τα ενοίκια όσων μισθώνουν δημοτικά ακίνητα, βάσει του νέου θεσμικού πλαισίου.

Παράλληλα με συντονισμένες ενέργειες των Δήμων ανά την Ελλάδα εντάχθηκαν στο πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι» οι εργαζόμενοι των ΚΑΠΗ και των παιδικών σταθμών, τα οποία δεν λειτουργούσαν, για να συνδράμουν στην στήριξη των ηλικιωμένων που είχαν ανάγκη. Το πρόγραμμα επίσης ενισχύθηκε με τη διανομή υλικού ατομικής προστασίας (5.000 μάσκες και 10.000 γάντια στους Δήμους για εργαζόμενους στο πρόγραμμα) και παράλληλα δημιουργήθηκε σε κάθε Δήμο τηλεφωνικό κέντρο όπου μπορούσαν να απευθύνονται οι πολίτες. Στη συνέχεια, όλες οι συνεδριάσεις όλων των συλλογικών οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης διεξάγονταν μέσω τηλεδιάσκεψης ή δια περιφοράς.

Η κυβέρνηση στην προσπάθεια της να πάρει έγκαιρα μέτρα στην αντιμετώπιση της πανδημίας, με Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (ΠΝΠ) (ΦΕΚ 84/ Α'/13.04.2020) που εξέδωσε, προχώρησε στη δημιουργία και λειτουργία προσωρινών δομών φιλοξενίας και υπνωτηρίων από τους ΟΤΑ α' βαθμού σε συνεργασία με τους εγκεκριμένους φορείς προστασίας των εξαρτημένων και ευάλωτων ατόμων (ΟΚΑΝΑ, ΚΕΘΕΑ, ΨΝΑ, ΨΝΘ κ. ά.). Σημαντικό ρόλο διαδραμάτισε και η ΚΕΔΕ, όπου λόγω του θεσμικού της ρόλου, δημιούργησε την Ψηφιακή Πλατφόρμα Καταγραφής Αιτημάτων ΟΤΑ, μέσα από την οποία έδωσε στους Δήμους τη δυνατότητα να αποστέλλουν άμεσα κάθε είδους στοιχεία, ερωτήματα ή αιτήματα που είχαν, προκειμένου να δοθούν λύσεις σε προβλήματα που δημιουργούνταν ή να δοθούν επεξηγήσεις, που είχαν να κάνουν με την εξειδίκευση κι εφαρμογή των όσων προβλέπονταν στις ΠΝΠ.

Οι Δήμοι στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, παρά τις δυσκολίες που επέφερε η υγειονομική κρίση, συνέχισαν να ασκούν τον θεσμικό τους ρόλο, για να διαφυλάξουν τη δημόσια υγεία. Έκαναν σημαντικά βήματα μπροστά, όσον αφορά την καλύτερη εξυπηρέτηση και διευκόλυνση των πολιτών, μέσω της επιτάχυνσης της διαδικασίας ψηφιακής αναβάθμισης των υπηρεσιών τους, προσπάθεια που θα συνεχιστεί με ακόμη μεγαλύτερη ένταση το επόμενο διάστημα, ώστε να γίνει πράξη το όραμα για τους Ψηφιακούς Δήμους. Παράλληλα ανέδειξαν για μια ακόμη φορά το ανθρώπινο πρόσωπο της αυτοδιοίκησης, μέσα από τις κοινωνικές τους δράσεις και πρωτοβουλίες, καθώς μέσα από τις 880 δημοτικές Δομές Βοήθειας, κάλυψαν τις ανάγκες σε βασικά είδη (φάρμακα, τρόφιμα, είδη υγιεινής) 80.000 περίπου συμπολιτών τους. Επίσης πάνω από 700.000 είναι εκείνοι που ωφελήθηκαν μέσα από το ΤΕΒΑ (Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους – ΤΕΒΑ, 2020), το πρόγραμμα επισιτιστικής βοήθειας, όπως και πάνω από 12.000 είναι επίσης εκείνοι που είχαν τη δυνατότητα να απολαύσουν δωρεάν γεύματα σε καθημερινή βάση, μέσα από ειδικά προγράμματα που υλοποίησαν Δήμοι σε όλη τη χώρα (Δήμος Μίνωα Πεδιάδας, 2020). Τέλος, επισημαίνεται ότι οι αλλαγές που συντελέστηκαν στη δημόσια διοίκηση εν μέσω κορονοϊού οφείλουν να είναι η αφετηρία για να συνεχίσει η κυβέρνηση την εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου στρατηγικού σχεδίου για τη βελτίωση και εκσυγχρονισμό των βασικών υποδομών της Δημόσιας Διοίκησης.

Η πρωτόγνωρη υγειονομική κρίση, ανεξάρτητα από τον χρονικό ορίζοντα της και τις διεθνείς εξελίξεις, αποτελεί την αφετηρία για τον εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Διοίκησης. Στο πλαίσιο αξιοποίησης των ευκαιριών που δημιουργήθηκαν λόγω της αποφυγής εξάπλωσης του covid-19, προτείνονται τα ακόλουθα:

1. Η εκτεταμένη εφαρμογή της τηλεϊατρικής. Συνεργασία μεταξύ Υπουργείου Υγείας και Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, για την εφαρμογή ψηφιακών προγραμμάτων τηλεϊατρικής που να επιτρέπουν στους γιατρούς την εξ αποστάσεως παροχή ιατρικών υπηρεσιών στους ασθενείς.
2. Η καθιέρωση κεντρικού συστήματος προμηθειών υγειονομικού υλικού, καθώς με την εφαρμογή του θα υφίσταται συνολική εικόνα των αναγκών για την καλύτερη προμήθεια του υγειονομικού υλικού. Παράλληλα θα εξοικονομείται χρόνος ως προς τη διαδικασία παροχής του υλικού και ανθρώπινοι πόροι.
3. Η διατήρηση του νομοθετικού πλαισίου για τηλεργασία των ευπαθών ομάδων καθώς και η επέκταση του μέτρου αυτού για όλο το προσωπικό, όπου αυτό είναι εφικτό.
4. Η επέκταση εφαρμογής νέων τεχνολογιών και η εκπαίδευση του προσωπικού της δημόσιας διοίκησης μέσω του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης - Ινστιτούτο Εκπαίδευσης Προσωπικού.

5. Η δημιουργία κόμβου Υποστήριξης Επενδυτικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων, με αναδιοργάνωση των υπηρεσιών της τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οποίες θα παρέχουν αξιόπιστες πληροφορίες για όλες τις παραμέτρους που συμβάλλουν στη λήψη επενδυτικών αποφάσεων και θα υποστηρίζουν ενδεχόμενους επενδυτές των σχετικών διαδικασιών και αιτημάτων τους.

Βιβλιογραφικές Αναφορές

Ξενόγλωσσες

- Gao, X. and Yu, J. (2020). “Public governance mechanism in the prevention and control of the COVID-19: information, decision-making and execution”. *Journal of Chinese Governance*, 5(2): 178-197.
- Laliotis, I. (2020). “The Covid-19 pandemic in Greece”. *Munich Personal RePEc Archive*, Paper No. 99754, posted 21 Apr 2020. Available at: https://mpra.ub.uni-muenchen.de/99754/1/MPRA_paper_99754.pdf (Accessed: June 20, 2020).
- Weible, C.M., Nohrstedt, D., Cairney, P. et al. (2020). “COVID-19 and the policy sciences: initial reactions and perspectives”, *Policy Science* 53: 225–241.

Ελληνόγλωσσες

- Δήμος Μινώα Πεδιάδας (2020). Η πύλη της Δημόσιας Διοίκησης. Διαθέσιμο στο: https://governet.gr/wp-content/uploads/2020/07/ΔΤ_Διανομή-τροφίμων-για-τους-δικαιούχους-του-Προγράμματος-TEBA-από-το-Δήμο-Μινώα-Πεδιάδας-1.pdf (Πρόσβαση 18 Αυγούστου 2020).
- ΕΛΣΤΑΤ (2020). *Τηλεργασία προσωπικού της ΕΛΣΤΑΤ (Απρίλιος 2020)*. Διαθέσιμο στο: https://www.statistics.gr/documents/20181/16960006/graph_30_04_gr.png/07e3c300-f84b-cc31-7493-d2eb756a01d5 (Πρόσβαση 20 Αυγούστου 2020).
- Ιωάννου, Χ. (2020). “Ανάλυση: Ο Covid-19 και η ψηφιακή μαθησιακή φτώχεια”, *Η Καθημερινή*, 20 Μαΐου 2020. Διαθέσιμο στο: <https://www.kathimerini.gr/1079050/article/epikairothta/ellada/analysh-o-covid-19-kai-h-yhfiakh-ma8hsiakh-ftwxia> (18 Αυγούστου 2020).
- Λαμπαδίτη, Μ. (2020). “Τηλεργασία: Τι ισχύει για ιδιωτικό, δημόσιο τομέα και ευπαθείς ομάδες έως τις 30 Σεπτεμβρίου”, *Πρώτο Θέμα*, 24 Αυγούστου 2020. Διαθέσιμο στο: <https://www.protothema.gr/economy/article/1037512/tilergasia-ti-ishuei-gia-idiotiko-dimosio-tomea-kai-eupatheis-omades-eos-tis-30-septemvriou/> (24 Αυγούστου 2020).
- Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους – TEBA (2020). TEBA. Διαθέσιμο στο: <http://teba.eiead.gr/announcement/συμπληρωματικες-οδηγιες-διαχειρισησ/?lang=en> (20 Αυγούστου 2020).
- ΦΕΚ 84/ Α’/13.04.2020 (2020). *ΠΝΠ Μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και άλλες κατεπείγουσες διατάξεις*. Ανακτήθηκε από: www.et.gr (Πρόσβαση 23 Αυγούστου 2020).
- ΦΕΚ 55 Α’/11.03.2020 (2020). *ΠΝΠ Κατεπείγοντα μέτρα... περιορισμού της διάδοσής του*. Ανακτήθηκε από: www.et.gr (Πρόσβαση 23 Αυγούστου 2020).
- ΦΕΚ 64/Α’/14.03.2020 (2020). *ΠΝΠ Κατεπείγοντα μέτρα αντιμετώπισης της ανάγκης περιορισμού της διασποράς του κορωνοϊού COVID-19*. Ανακτήθηκε από: www.et.gr (Πρόσβαση 20 Αυγούστου 2020).
- ΦΕΚ 161/Α’/22-08-2020 (2020). *ΠΝΠ Έκτακτα μέτρα... του κορωνοϊού COVID-19, καθώς και τη στήριξη των πλημυροπαθών της Εύβοιας που επλήγησαν κατά τις πλημμύρες της 8ης και 9ης Αυγούστου 2020*. Ανακτήθηκε από: www.et.gr (Πρόσβαση 23 Αυγούστου 2020).